

МОТИВИ

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност

Направените предложения за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност са във връзка с необходимостта от хармонизация на българското данъчно законодателство с изискванията на европейските директиви и решения на Съда на ЕО в областта на косвеното облагане, както и с прецизиране на текстове, които създават проблеми при практическото прилагане на закона.

- Промени във връзка с изискванията на Директива 2008/8/ ЕО на Съвета и Директива 2008/117/ЕО на Съвета

С Директива 2008/8/ ЕО на Съвета се изменят главните правила приложими към определяне мястото на изпълнение на доставката на услуги. Промените, трябва да влизат в сила от 1 януари 2010 г. Понастоящем има едно основно правило, а именно мястото на доставка на услуги е там където е установен доставчикът. С приемане на новите изменения мястото на доставката на услуги ще зависи от статута на клиента т.е. когато услугите се предоставят на данъчно задължено лице, действащо като такова, то мястото на доставката на тези услуги ще бъде там където клиентът е установил своята стопанска дейност. Когато услугите се доставят на данъчно незадължено лице, се запазва старото правило, а именно мястото на доставката ще си остане там където доставчикът е установил своята стопанска дейност. За една част от доставките на услуги се запазва принципа, мястото на данъчно облагане да е там, където се извършва фактическото потребление. Такива например са доставките на услуги свързани с недвижим имот, при пътнически транспорт и т.н.

Въвежда се ново понятие „услуга по краткосрочно отдаване под наем на превозни средства”. Мястото на изпълнение в този случай ще е там, където превозните средства се предоставят фактически на получателят по услугата. Когато критерият „краткосрочно отдаване” е нарушен се прилагат общите правила, а именно мястото на изпълнение ще се определя от статута на получателя по услугата.

В съответствие с изискванията на директивата са въведени разпоредби във връзка със задължителна регистрация и дерегистрация на лицата доставящи или получаващи услуги, преходни разпоредби във връзка с направени авансови плащания и други правно технически промени.

Във връзка с изискванията на Директива 2008/117/ЕО на Съвета в закона е определено, че в случаите на доставки с непрекъснато изпълнение с продължителност за период по-дълъг от една година и за които не е налице дължимост на плащане за период по-дълъг от една година, данъчното събитие ще се счита, че настъпва в края на всяка календарна година.

- Промени във връзка с писма на Европейската комисия за несъответствия на текстове в закона с Директива 2006/112/ ЕС и с писма за начало на процедура срещу България по неизпълнение на задължения (infringement) по пълно хармонизиране на закона с Директива 2006/112/ ЕС

Във връзка с начало на процедура по неизпълнение на задълженията (infringement) срещу България за несъответствие на български текст с Директива 2006/112/ ЕС са направени промени относно:

- обхвата на освободените доставки - от освободените доставки е изключено процесуалното представителство, с което се осъществява правото на защита на физически лица в досъдебни, съдебни, административни и арбитражни производства;
- прилагането на нулева ставка, свързана с международен транспорт - същата ще се прилага само по отношение на плавателни средства в открито море и за въздухоплавателни средства на авиационни оператори, извършващи предимно международен рейс;
- задължителните реквизити във фактурите – отменя се „име и фамилия на съставителя”.

Във връзка с писмо на Европейската комисия за несъответствия на текстове в закона с Директива 2006/112/ ЕС са направени промени относно лицата прилагащи специален ред на облагане на маржа на цената. Премахнати са ограниченията за правото на данъчен кредит за получени доставки от дилър, които той използва за осъществяване продажбата на стоки втора употреба. Данъчната основа при продажба на стоки по общия ред на закона от дилър вече ще се формира също по общия ред.

- Промени свързани с решения на Съда на ЕО

Предвид постановеното с решения на Съда на ЕО, е променен срока за упражняване правото на приспадане на данъчен кредит. Срокът от тримесечен е променен на 12-месечен. Така ще се спази принципа на ефективност, като с предложеният срок няма да се затруднява упражняването на правото на приспадане на данъчен кредит. Също така ще се постигне по-голяма равнопоставеност с лицата платци на данъка (самоначисляване), които могат да упражнят правото на приспадане на данъчен кредит, в случаите когато доставката не е укрита и данни за нея са налични в счетоводството на получателя, както и за лицата, които имат право на приспадане на данъчен кредит за получени от тях стоки или услуги.

- Друга част от промените са свързани с прецизиране на текстове, които създават проблеми при практическото прилагане на закона.

Направено е предложение за изменение, свързано с определяне на данъчната основа по доставки при условията на бартер. Данъчната основа ще е пазарната цена за всяка една от получаваната стока или услуга.

Уточнено е, че право на приспадане на данъчен кредит по направени авансови плащания преди регистрация на лицето по закона, се упражнява в периода, през които е настъпило данъчното събитие по доставката. Предложението е направено във връзка с установена в закона празнота.

За отстраняване на възникнали в практиката проблеми при deregистрация на лица по инициатива на приходната администрация е предложено, когато в един и същ данъчен период лицето бъде deregстрирано и се регистрира отново доброволно, да се подава само една справка декларация за периода.

- Във връзка с мерките за борба с данъчните измами

Предложено е при регистрация по закона за лицата, които са или са били некоректни в изпълнението на задълженията си по ЗДДС, да декларират електронен адрес за кореспонденция с приходната администрация. Предложените промени са насочени към ограничаване на възможностите за удължаване на производствата по ЗДДС относно лица, които са или са били некоректни в изпълнението на задълженията си по ЗДДС. С предложената промяна се цели спестяване на време и средства на администрацията, без да се ограничават правата на коректните задължени лица.

Направено е предложение органите по приходите да могат да отказват или прекратяват регистрацията по закона на лица, които имат публични задължения, събирани от НАП. До сега мярката се прилагаше само по отношение на данъчни задължения. С направеното предложение органа по приходите ще може да отказва или прекратява регистрацията и при неспазване на задължението за внасяне на задължителни осигурителни вноски. Направено е и друго предложение свързано с право на избор на приходната администрация „да може да отказва” регистрацията или прекратяването на регистрацията при особени случаи. Новата редакция няма да дава възможност на лицата умишлено да се поставят извън обхвата на ЗДДС и на практика да извършват облагаеми доставки без да начисляват данък за тях.

Относно получател по облагаема доставка, отговорен за дължимостта и невнасянето на данък от друго регистрирано лице, е направено предложение за отмяна на разпоредбите определящи поредност на лицата, от които следва да се търси отговорността за данъка. В досегашната редакция предвидената поредност значително затрудняваше събирането на дълга. Предложението е във връзка с това, че за всяко едно от тези лица е налице основание за реализиране на отговорност. Тази отговорност следва да има характер на солидарна и да може да се реализира по отношение на което и да е лице по избор на кредитора – фиска. Предложението е съобразено с практиката на Съда на ЕО.

Във връзка с мерките за борба със сивата икономика, са предложени разпоредби във връзка с осигуряване на дистанционна връзка между НАП и фискалните касови устройства използвани от лицата.

Във връзка с намаляване на административната тежест при изпълняване на дейността и задълженията на институциите на ЕО в Република България е направено промяна на текста по отношение документите необходими за доказване на нулева ставка от доставчика на стоки или услуги с място на изпълнение на територията на страната. Промяната е продиктувана от по-пълното и точно прилагане на Споразумението за прилагане на Протокола за привилегиите и имунитети на Европейските общности в Република България.